

21. spacer historyczno-krajoznawczy – świat fotografii

Tym razem nasze spotkanie odbyło się wyjątkowo we wtorek 28 listopada 2023 roku. Tematem spaceru organizowanego przez Muzeum Karkonoskie i Regionalną Pracownię Krajoznawczą Karkonoszy działającą przy Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze była fotografia.

Po wystawie oprowadza kurator pan Robert Rzeszowski. Foto: Krzysztof Tęcza

W pierwszej części spotkania przybyli zapoznali się z prezentowaną w muzeum wystawą „Świat dawnej fotografii. Z Europy w Karkonosze 1850-1918”.

Zgromadzone materiały dowodziły, że w naszym mieście działało wiele pracowni fotograficznych i wielu wybitnych fotografów. Udostępnione zdjęcia pochodzą ze zbiorów rodzinnych, prywatnych, organizacji społecznych czy turystycznych. Jest to swoista dokumentacja ikonograficzna naszego regionu. Oczywiście nie wszystkie zdjęcia są własnością Muzeum Karkonoskiego. Są także egzemplarze wypożyczone z innych instytucji czy od osób prywatnych. Wystawa została zorganizowana we współpracy z Muzeum Karkonoskim we Vrchlabi oraz jeleniogórskim oddziałem Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

Uczestnicy spaceru mieli okazję wysłuchania wykładu kuratora wystawy pana Roberta Rzeszowskiego, który od wielu lat wzbogacał zbiory muzealne. Zaprezentował nam prace czołowych europejskich fotografów angielskich, pruskich i francuskich. Przede wszystkim skupił się na zbiorach rodziny von Reuss ze Stanisłowa. Wielu członków tej rodziny było przedstawicielami dyplomatycznymi co przekładało się na ich częste podróże oraz kontakty z różnymi częściami tego świata. Dlatego w ich rodzinnych zbiorach znajdują się fotografie przedstawiające koronowane głowy.

Ciekawą jest fotografia przedstawiająca Zamek Windsor od strony Tamizy. Uważa się ją za pierwsze ujęcie tej budowli. Wykonana została w przedziale lat 1856-1860 przez Arthura Jamesa Melhuisha, który od roku 1873 był fotografem królewskim szacha perskiego.

Dużą grupę fotografii stanowią przedstawienia Karkonoszy i schronisk karkonoskich. Dzięki temu możemy zobaczyć jak wyglądały nieistniejące już dzisiaj obiekty. Dla przykładu zaprezentowano fotografie przedstawiające pomnik Donata i Ficka nad Wielkim Stawem czy nieistniejące schronisko księcia Henryka. Co ciekawe wśród członków Towarzystwa Karkonoskiego pozujących przed schroniskiem w dniu 17 września 1899 roku możemy wypatrzyć tytułowego księcia Henryka.

Oprócz fotografii na wystawie zaprezentowano stare aparaty fotograficzne, różnego rodzaju urządzenia używane w pracy fotografa. Odtworzono także atelier działające pod Śnieżką. Odważni mogli zrobić sobie pamiątkową fotografię na tle Śnieżki z tamtego czasu.

Wizyta w zakładzie pana Waldemara Arcimowicza. Foto: Krzysztof Tęcza.

Na drugą część spotkania zaprosiłem przybyłych na krótki spacer po Jeleniej Górze. Przemierzając kolejne ulice wspominaliśmy działające jeszcze nie tak dawno zakłady fotograficzne oraz ich właścicieli.

Na początek odwiedziliśmy prowadzony od 3 września 1979 roku Zakład Fotograficzny Waldemara Arcimowicza przy ulicy Wolności. Pan Waldemar przybliżył nam historię tego miejsca oraz opowiedział o swojej pracy a także zaprezentował ciekawe wyroby z gliny, które wykonuje hobbystycznie. Pokazał nam kolekcję zachowanych fotografii na szkle.

Pierwotnie pod tym adresem działała pani Danuta Bielicka-Korczyńska, która do Jeleniej Góry przyjechała z Łodzi. Niektórzy z nas mają jeszcze zdjęcia wykonane w jej zakładzie. Sam posiadam fotografię ślubną wykonaną przez panią Bielicką w roku 1977. Pani Danuta była członkiem Jeleniogórskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Nasz spacer zakończyliśmy w zakładzie „Foto Zajac” znajdującym się przy ulicy 1-go Maja. To tam prawie wszyscy uczestnicy spotkania mieli wykonane zdjęcia komunijne. Ja również. Niestety założyciel zakładu pan Stanisław Zajac zmarł 19 lat temu. Dzisiaj firmę prowadzi jego córka pani Ewa Brzostek. Ponieważ uprzedziłem panią Ewę, że przyjdziemy przygotowała dla nas trochę

materiałów o zakładzie. Pokazała przedwojenne zdjęcie budynku. Okazuje się, że już wówczas działało tutaj atelier „Foto- Jäschke”.

W zakładzie „Foto Zajac”. Foto: Krzysztof Tęcza

Stanisław Zajac fotografią interesował się od najmłodszych lat. Już jako licealista pracował w działających wówczas niewielkich zakładach fotograficznych. Początkowo był to „Foto Świt”, później „Foto Janek”. Pan Stanisław już w swoim zakładzie zaczynał od fotografii czarno-białej. Wykonywał fotografie na szkle. To on jako pierwszy w Jeleniej Górze zapoczątkował fotografie kolorowe.

Córka pana Stanisława wspomina jak ciężką była praca jej taty. W tamtych czasach na co dzień pracowało się z chemikaliami, a przecież nikt wtedy nie uprzedzał o ich szkodliwości. I właśnie prawdopodobnie to było przyczyną śmierci pana Stanisława.

Pół wieku zawodowego uprawiania fotografii to miliony zdjęć i negatywów, z których zachowały się dziesiątki tysięcy. Cała ta spuścizna czeka w domu pani Ewy na uporządkowanie. Ale niestety z braku czasu pewnie dowiemy się co ciekawego kryje się w tym zbiorze dopiero kiedy pani Ewa przejdzie na emeryturę.

Prowadzony w tym miejscu zakład fotograficzny założony przez Stanisława Zajacę właśnie obchodził 70-lecie swojej działalności. Jest to zatem najdłużej działający rodzinny interes w tej branży w Jeleniej Górze.

Życzymy wszystkim naszym fotografom zdrowia i jak największej ilości klientów.

Krzysztof Tęcza